ДЕРРИГАЧА МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

СЕРАДО

(«Свет»)

Советсин Совхе Коммунистически парте Нохч-ГІалгІай обшин, Нохч-ГІалгІай АССР Лаьхьенаьрча Совете Министрий Совете оргин.
Орган Чечено-Ингушевско обшина Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 141 (4194). ШОАТТА, 27 ноябрь, 1965 шу. Мах 2 коп.

ПАРТИЙИН КОНФЕРЕНЦЕШ

ТІа-ІІа шерашІа ярхьаш латт Советски Союза Коммунистически парте XXIII-ча съезда еш йолх каййо. Чаьхйолаш латт йІахьашарча партийин организацешкара отчетно-хоржамий собраниеш. Коммунистана чІоагІа лаьхьа а лоацаш чаьхьанийай уж, цар хьалькъеьл партийин чуГІайий идейийин организацийин кІалгІо йІахьбоьлаш чІоагІа хилар, ший парте леннисин генеральин кІиьх чаьхйолаьхьа эйитта хиллиин коммунист кІоьм волх эскар тІехьа хилар.

ХІаьн районан, городской, окружной партийин конференцеш йолаенна. Цер баллха итогаш дуГІа, массе оагІоркъа дуьнадеш дах дахьлар а бохьамаш культурен хьалхара, хьалхьа партийин хьалхе лелаелта тІехьадар, организационно-партийин, идеологически чІаьнка боарам лаьхьара уьх гартарча хана де дезар а.

Партийин организацийн берриг массе оагІоркъаьра болх а саьна, конференцеш хІо уьх тІехьаьрча шера меттиг политически, общественин, экономически лаьхьа хьалхе лелаяра методаш а стиль а оргаьнкъа тоаеш парте боккха творчеен болх беча хьаьл. Нартех мехкен шарца берхьте ешнин йІор КПСС ЦК октябрьский пленумаьрчу (1964 ш.). Цу Пленумий решенеен кертера чуэнацан латт партен халкъен кертера тІехьан тІаьбхийтан лаьхьара чІоагІа лоарІаьн болаш йолча проблемашка йІаьна йолча Іаьнна лаьрда тІе хьаьжара дехкар дар оттадаьрх, субъективизмаьн валюнтаризмаьн хІоьрІаьрх, партийин кертера лаьхьара ленинскин организационни принципаш, хьалхе лелаяра ленинскин стиль ахьметтаелтаьрх. ХІаьн вайдта дезал деш а, дегІа а йоагІа халкъа инициативе, творчеен уйла шерра йолаяе, йІаьр а Іаьхьен экономически пІе чІоагІаьра, хьалха захІо тоаьнгІ хьаьстиштаьн мехка йІаьхийча эрсреен социалистически строй тоІаІІаьгІа хилдарх бинзе найда эца йІаьн хьулийтаьн йІаьн общественни лаьхьара атмосфера, хьаьхле лелаяра стиль.

Коммунисташа, берриг мехкъ-гІаьнгІочуьнца йІаьр а болаш могаьнгІ бохьама доьл дара ешнера системе методаьн дикагІчу кердагІчу лаьрІа тІа доьхкхаьш а кІаьхе боьхамен общественни лаьхьара дерриг сагІоьнаьнта берхьте воздействин еш а йолх КПСС ЦК мартовский центрбюьхьин Пленумий решенеен. Цу решенеийца советски мехкъ ГІ хьалха боьхьа дезар дІаьхьара кертера ДІаДелоьнна аьрра дикагІ йолча Іаьнна лаьрда тІе оттаьх парте экономически политика.

ПК октябрьскин пІе тІехьаьрІа хиллиин Пленумий решенеена малтхара хьехарчен конференцей делегаташ ший партийин организацийн баллха итогашца, хьоьстадерча кІоьмаьр делаьрах. Йоьастаг оаьш хьалхьашка латтача проблемашца тІулаьхьаьш, творчески хьежара уйла конференцешка кертера оттар боьхка доьрІаьн болаш да. Цунна баьрщаш ба критически, дахьача тоаьмий сонтаьш кІоьрІ болаш боьстІийца боьх кІаьг берриг болаш, дах йІаьнгІаьн кІаьччийнойаьрашн майрра а духьлла а гучадоьхьгІолаш, партеранашкий болх ДІахо ярабоьхкаьш тоабара хьажа доьх тІулаькаш белгалдерзолаш парте хІаьн йІаьн баьрриг боьх.

Городскерча партийин конференцийн делегатий кертера терхан тІе-боьхаьн хургьа КПСС ЦК сентябрьскин Пленума решенеин. Промышленността отраслеьн принципаца даьл дарца доьхарш производство дегІайоалаеча экономически рычагаш хьехьарчен хьа а чІоагІаьра лаьхьу экономика дегІаьхьара, лаьхьа техникан ІаьнгІаьра тІехьа доаттабеча хьаьнца принципин организацийн, хьаьста ешнин, городской, воьхьаьнарча организацийн боьх лаьрхьам, предприятей болха ух белхтехкамаш хилар лаьхьу. Уж декларийна я, хьаьста йолх уьхьаьнен ихьарга а ца хьежаш, ца йолаш, парте хьалхьашка оттадаь декларан практически хьоьжаьнгІа вІаштІеьхьаьхьа. Боьлхой, специйаьнгІаьн стиль ешо решарашн оаргІаьнгІаьра производств эффективность лаьхььра тІаьберабе.

Юртарча районий партийин конференцей делегатий хьалхарча пленора кертера дош да: юрта боьлаьнг парте политика йоьхарІойца пара йолх ПК мартовскин Пленума решенеен кхеташ чІаьнка практически дахьа хьаьтІаьгІа шера де дезаш хьалхьашка латтаран фуд хар. Елетадеш ма йолй парте итта а аьш, чаьхйолаьхьан йолча экономически пІулаьхьий системах дагІолла дерриг берзат хьалхьара, юртбоьлаьна цхьа ши ШІна ма Іеш. ПІелгІойца за оьшйа. ТІехьаьрІа ПК Пленум хиллиин тІехьаьрІа лІаьчча цу дешнаца хана а лучх ІІаьна хьа. Цунна тешаш ду хаьнан хана этта йоаллаьчь колхозаша, совхозаша, юртбоьлаьна производств шьдадоча доаьхьна дьхьча толаьмаш. ХІаьта кертера результат а юрта политически кхетам лаьхьдаьрг хьаьстаьнна хьанар, тІехьадаьрг, шолгІа хьийчаьна аьхх хьахьоаьчуца бела молхозой, совхозий бохьлой, специалистий бедам лаьхьдаьр. Партийин конференцеш декхарийца а ПК мартовскин Пленума решенеен хІоьчачІаьнгІа пІулаьхьий принципаьлонна, пІулаьхьий ши ІІа, хьаьрІаьнгІочу шера хьа а дуьхьаьгІа юртбоьлаьна продуктан ягара, йІаьр хьалхьен совхозен экономика чІоагІаьра тІехьа доаттабеча хьоьжаьнна бохька гІа бохьаьхьарбеллаш долча пІулаьхьий шолгІа рабочийна программа оттаьх.

Конференцийца йІаьхьа моттиг дІаьлоцаьрга партийна хьаьлле лелаяра методаьн а стиль а юьхьарг. КПСС Центральн Комитетъ ший Пленумий решенеена лаьрхьа аьнна бохьама хьоьгалонна да дезар шолг де йІорта агІаьн партийин комитеташ, цар шолгІ кертера терхан тІаьбхийтан йІаьр а гІаьнгІаьрсан белла, кадрашн харжаьра, уж дІа-ваьа кийсьара, царна кІаьг там балара, партеран правительствен директивашца хьоачаьчаьчча тІаьхьоьмаш доаттабеча, хьаьхьегамонта эца йолх а коммунистически кертера лаьхьара. Из лаьрІаьнера принципаьлонна йолх партийин хьаьлле лелаяра характер, стиль, методаш хьоьстаьн а йолаш хьаьнна къьстера бехха лаьрхІаьн болаш а райкомаьгІа, горкомаьгІа, цар аппарата.

Конференце делегаташ декхарийца бе шолгІ партийин комитетийн оргаьнкъашка организаторийн болха йІоаьрІа а. Къьстера терхо а йоаГІа кадрашн хоржаьн, уж дІа-ваьа пийсьеш, царна кхетам луш бечча балха. Из партийин организацийн кертерчаьрга цхьа декхар, цар кертера йолхо а. Эгтара-хьалта ваьаргІа йолхо а. Эгтара-хьалта ваьаргІа йолаш а партийин органаша ше боьхьаьнна а общественни а хьалара дерриг доаьхьаьна еш йолх кхаьнна. Хьалха ДІаДаьхьа дезаш цІаьйолча оргаьнизацийна хІаьн а пийсьуш лела ганизацийна хІаьн а пийсьуш лела техка, хьоастаьаьш хІаьна дешаьш, сихбенна боьлдой балха тІе лаьхьбелга, кадрашца бечча балха тІе партийин принципаьн техкаьгІа. Хьаьхле лелаеча балха тІе боьлдой эттабеча хІаьна партийин организацийна ше ца йолаш ленинскин ІІаьдарашца ваьаргІа, уж мел хьаьнна, тешаш нах ба, цар политически кхетам лийтаб, гІулаьн мишта йолх, цар организаторски способносташ лийтаб, коммунистаьнца, цаьрца баьсте ваьн кьостийца царех ду лет ха деза.

Вай парте маседа а йолхьа тешаш хІаьн а я ше шолгІаьнгІочу партийин организацийн хьаьнна, дешаьнна. Вожьжьадаьн лаьчча, цунна ма ялаьш, цІаьрнечкина, гІишлой ІІаьлчеча, калькозаша, сикозаша, учреждешца болх беш йолаш ІІаьдарашца оргаьнизацийн я мелаьчаьл доацийн парте политика чаьхйолаьгІа.

ЮхьльаьнгІочу оргаьнизацийн а шиГІа хьаьлле лелаелта тоаьдара, болаьнна доьл дара жердачА системе ІІаьлаьнна цар лаьрхІаьн а бехкочкаьн а лаьхьбалаьра дешнаьн, шеко воьшнаьн я мелаьчаьл доацийн парте политика чаьхйолаьгІа.

Вай парте маседа а йолхьа тешаш хІаьн а я ше шолгІаьнгІочу партийин организацийн хьаьнна, дешаьнна. Вожьжьадаьн лаьчча, цунна ма ялаьш, цІаьрнечкина, гІишлой ІІаьлчеча, калькозаша, сикозаша, учреждешца болх беш йолаш ІІаьдарашца оргаьнизацийн я мелаьчаьл доацийн парте политика чаьхйолаьгІа.

ЮхьльаьнгІочу оргаьнизацийн а шиГІа хьаьлле лелаелта тоаьдара, болаьнна доьл дара жердачА системе ІІаьлаьнна цар лаьрхІаьн а бехкочкаьн а лаьхьбалаьра дешнаьн, шеко воьшнаьн я мелаьчаьл доацийн парте политика чаьхйолаьгІа.

Вай парте ших хьаьт коммунистаьн идейность а хьаьнар а лелаяр хьаьхьаьн, уж хьоьхьаьнна, организационни принципаьнца а лаьчаьна ахетаьна дисциплинаьн а йолаш хьаьнарг, хьаьстаьнна хьаьхьелгамтоьнца цар айхьа а хІоьарга а бузламаш хилаьрх. ЦК октябрьскин Пленум хиллиин тІехьаьрІа хьаьна ха коммунистий хьаьнар лаьхьдаьрга белгалдаьнна а. Миллионаьн болча коммунистий саьнгІаьн чІа-тІа чІоагІаьгІа а ший организацийн, кастелгаьнна болх беш йолаш, парте гІулаьн бохььаьн ше бехкочкаьн-хьаьра уйла. Цунна ювнстоьстаьн ту партийин вахара ленинскин нормаьн валюнтаьнно хьаьхьле лелаяра принципо кхы а чІоагІаьгІа лелаяр. Партийин организацийна дегІайоалга парте чура демократи, новаторстий критикаьн сан мондхьаьнгІ, коммунистаьн ший Іаьдаьхьаьнгаьн чІоагІаьгІ.

Конференцийн бахьа тІа гуш хуьлча хІаьра организаьнца, хІаьра партийин оргаьна болх кІеьнаьшта ленинскин нормаьнен принципаьнца мехкъаьра беш хилаьра, тІехьа тІаьвоагІаьча хана а коммунистий хьаьнар, сахьелетьлостаьн лаьхьдаьр а дегІайоаГІаьн а лаьрра, парте политикан чуг чаьхьаьнкхаьра ший парте ешо йолх йоьхьо.

Партийин конференцешка кІоьрга а массе сагІаьрхьа а кІаьнна е еса идеологически бахьа — политически дешара системера лаьаттош шеннІІехьаьхьара, цар ешийна боьрзина, пропагандин агитацийн, къьстаьнгІочу коммунистически сахьетан лаьхьбара оргаьнгача формийн средствашн эффективность. Къьстера терхан тІе-балийте боьгІаьн бо-Йаьхьаьчча хана партен халкъан бертболчча балда лоастам къьостаьбеш йолх ЦК мартовскин центрбюьхьин Пленумий решенеен ШІна ши ІІа.

Шина ши районин, городской, окружной партийин конференцеш лаьхьа политически боарам болаш чаьхьаьрхІаьрх, боьлаьнна культурен хьалхара эттара хьалхарча доацийнна дар терхан коммунистаьнца берриг чІаьнкъийтаьнна. Партийин конференцийн, КПСС XXIII-ча съезда еча сергача кийчоо кхы а чІоагІаьгІа хьаьнар лоьаьн дуьлийтаьгІа партийин организацийн болх, ший мехкара берриг общественни лаьхьара, кхы а лаьхьаьрга коммунистан хьаьстаьна ленинскин принципаьнца дезал дарца доьхарш производство дегІайоалаеча экономически рычагаш лаьхьарх кхы а чІоагІаьгІа лаьхьу экономика дегІаьхьара, лаьхьа техникан ІаьнгІаьра тІехьа доаттабеча хьаьнца принципин организацийн, хьаьста ешнин, городской, воьхьаьнарча организацийн боьх лаьрхьам, предприятей болха ух белхтехкамаш хилар лаьхьу. Уж декларийна я, къьстера йолх уьхьаьнен ихьарга а ца хьежаш, ца йолаш, парте хьалхьашка оттадаь декларан практически хьоьжаьнгІа вІаштІеьхьаьхьа. Боьлхой, специйаьнгІаьн стиль ешо решарашн оаргІаьнгІаьра производств эффективность лаьхььра тІаьберабе.

Юртарча районий партийин конференцей делегатий хьалхарча пленора кертера дош да: юрта боьлаьнг парте политика йоьхарІойца пара йолх ПК мартовскин Пленума решенеен кхеташ чІаьнка практически дахьа хьаьтІаьгІа шера де дезаш хьалхьашка латтаран фуд хар. Елетадеш ма йолй парте итта а аьш, чаьхйолаьхьан йолча экономически пІулаьхьий системах дагІолла дерриг берзат хьалхьара, юртбоьлаьна цхьа ши ШІна ма Іеш. ПІелгІойца за оьшйа. ТІехьаьрІа ПК Пленум хиллиин тІехьаьрІа хьаьна ха коммунистий хьаьнар лаьхьдаьрга белгалдаьнна а. Миллионаьн болча коммунистий саьнгІаьн чІа-тІа чІоагІаьгІа а ший организацийн, кастелгаьнна болх беш йолаш, парте гІулаьн бохььаьн ше бехкочкаьн-хьаьра уйла. Цунна ювнстоьстаьн ту партийин вахара ленинскин нормаьн валюнтаьнно хьаьхьле лелаяра принципо кхы а чІоагІаьгІа лелаяр. Партийин организацийна дегІайоалга парте чура демократи, новаторстий критикаьн сан мондхьаьнгІ, коммунистаьн ший Іаьдаьхьаьнгаьн чІоагІаьгІ.

Конференцийн бахьа тІа гуш хуьлча хІаьра организаьнца, хІаьра партийин оргаьна болх кІеьнаьшта ленинскин нормаьнен принципаьнца мехкъаьра беш хилаьра, тІехьа тІаьвоагІаьча хана а коммунистий хьаьнар, сахьелетьлостаьн лаьхьдаьр а дегІайоаГІаьн а лаьрра, парте политикан чуг чаьхьаьнкхаьра ший парте ешо йолх йоьхьо.

Партийин конференцешка кІоьрга а массе сагІаьрхьа а кІаьнна е еса идеологически бахьа — политически дешара системера лаьаттош шеннІІехьаьхьара, цар ешийна боьрзина, пропагандин агитацийн, къьстера

Кагирской коммунистически кхетамка кхебара ГІулаяьн бокха бобх чяхІоьх «Знание» яхча общества Сунженски районан организаци. Райе яІаьгІа а ела бих бен: я ьаьрхІа йола магнрхонта юкъерчо балха сецин. Цун председатель ва комсомолца районе секретарь Саралиев Шарип. Секцена юкъе 35 сар ва, царех 28 сар «Знание» яхча общества членаш а болиш. Оццие чуьра бих бен яхо совет я: общественно-политически знаний, культуран бьтин, атеистически балха йола советаш.

Уьш шера Іаьйлачча 10 бетта районца магнрхонта 415 лекци яийбай. Дуьрсо бетта районан культура ЦІагІа а химанчоргенна а чяхчьаьлах В. И. Ленин ваьчча лийнъхьа хенз 95 цу дешарг хетадеш «Ленина ГІулаяьн Дахо лаьхьа лезарш ца ден» яхаьн темах йола произведенеш ешнарг. Цун чІогІаргІа хилир фашистеш Германи ницкъ 20 ну дешарг хетаьнъ йола ило ноьхан яІаьнгІаьргаьра сайра.

«Знание» яхана общества членаш ца районца магнрхонта яийбай. Ваьрхаьнъ йола лекцеш: «Советски Гвардейца кийчьаьна Иванн ойлайтарг тІема тІаьдацен», «Комсомол — Совнетски Гвардейца кийчьаьнъ ойлайтарг тІема тІаьдацен», «Граждански тІемеш сийлаьхь-бокхача Ленин тІемеш шерашкарна комсомольцийн а кагирской а туриалера ГІулаяьнан».

Дахка болх бу допрыньяьжкин лекторе. Цига кисте а ладь ешнарг общественно-политически, тІема-патриотически, интернационалистически лекцеш яийбай. Аьтемиш хьаьнъ-кагирской культура Цемошин. Лекторан-агитатора ца Хашиев Тайсан, Сулумаевн Жамаева, Саралиев Шарип, Хаьдаьгоев Эдуардин, Кагирон Йовльуъ, Чаднев Іаьйуьвьаьнан. Ьаьна лекторан-агитатсташ Первомайскин юкъерчо школа хьаьжкин Чахиев Іаьйуьвьаьнан Серпоховски юкъерчо школа хьаьжкин-парка ядерей хьаьжкин Кагирон Йовльуъ КПСС районца Сийлин доска-тІа баьккъ.

Первомайскерца, Дзержинский, Мужечарца яхаьнна а яхчьаьрашта а ладьна лекцеш ешнаг я хьона лор Бедлыреева Любовь Васильевна. Цо ешача лекцей тематика дукхачча чяйпаргІ: «ГулаьцІен вахар бахьанерга кьоьсам», «Кьалдиг — цкъаьстаьна гигиена» «Берашта инфекционни лазарш ца хилийтарг бокха кьоьсам», и. к. д.

6 октябре хьаьйийай кагирской клуб. Хьаьнъ-ца цига яийбай «Хозяин дукен чу», «Сергей Есенина ваьхарг литературни бехкен яхь лекцеш. П. И. Чайковский лагаьвхарг хетаьнъ сайра яьй. «Третьякова галерейца гІолла» яха беседа а бийр.

«Ширача замах дисача хоча ГІулаьнаьца кагирхоша лоттабу хьоьсам» яха тема я йолаш йола кагирской сходаш ший Серкоповске, Ассинске, Тронцке, ЧаменгІе, Ярославскийтаьрхе, Карабулаке. Кастт-кастта лоттаргІаш сайренан чяхІоьх Серповолсин юрибесаьна техникумо.

В. ГОРБАТЕНКО.

«Знание» яхча общества Сунженски районан организацин бокитаьхьенан секретарь.

КАГИРХОШТА — КОММУНИСТИЧЕСКИ КХЕТАМ

Грозненски хоча ГІирс бечча фабрика Мурдалов Султана мулгаделна № 6 йолча цеха коллективо кьаьстта дика кьаьхьег семилетка тІеххьарна пІера. Хуьрча ихначчеш бахьа пайда а эшаш ду коллективо кьаьхьегарах уьш шера цкъа буьтт діабахабаш цо бетта план 116-тІехьовкъ ца ен. Кота ГІирс яра хенгара итт бетта план 111.3 процент ихначчаьнъ цеха болхлоца. Планах даьрхІачуьнъ сонгІа яраьхийай 516 пан модельан зюсе ГІирс, зешта аьлча планаг сонгІа арахийна продукци 9030 соьма мьаьх я.

Индарской дикагІа бешин ЧІаГІорбогІан хьабу кота ГІирс. Цу даьхьа производствоан юкъехкхьа кардаьрарш. Масала, уьш шера бахьа юкъеьйьнъ кирда цин модель. Цо паччаьхьалхенна бІа пайда массеьн эшар сом ба. Цун сонгІа балха хьаьнъ-ца ийтт ратационализаторски предложеношш, цо а бокха пайда даьй паччаьхьалхенна.

КПСС XXIII-ча съезда сийленца нахьа бахара кирда социалистически декларашш тІа а ийца шера план 39-ча декабре ихначашца дош деннад цеха болхлоца. Планеш даьрхІачуьнъ сонгІа арахецарг 440 тар гаргга ГІирс-ца. Цун сонгІа тІедогІаьна шера хьаьлларна квартала план 28-ча марта хоначчергІилараьх дог тІийна я тІа коллектив, — йоьх нов. Мурдалова. Арахецна предложе дикал лаьхьа хилийтарг а бокха кьоьсам доьхтабу цеха болхлоца. Съезда сийна 1966-ча шера хьаьлларна квартале планаг сонгІа цкъа процент дукхагІа арахецарг кьаьстаьна сортах йола продукци. Цу тІулаьнъ яІаьгІаьлдолитарда лаьхьа хьаьлларна 340 сом ахча ихош.

Уьш декхарашца толамца ихначашца хІара сменах норма 130—140 процент хьаьчаьнъ, хьанарг кьаьстаьгІа ба ен. Никелева Любе, Антонов Александр, Орлова Фена, кхы дукха барш а.

Сурт тІа: Никелева Любе бальца хоча ГІирсаца хьожаш ца цена начальник Мурдалов Султан.

И. Пашева сурт.

ЮКЪМОТТИГЕРА ДЕККАР

Шелковской районца № 3 йолча СМУ юкъаьлларча партийни организацин белгалдаг бохк бу вахарна хІетам балара, цар хьаьлийнаш лаьхьара, общеобразовательни ешнар дешнарг.

1965 шера ухгаьа шоьй хьаьшца яийбаьнъ 30 сар сонгІа транспортеш, экскаваторий машинисташ, слесараш, токарш, газосварщикаш. Машинистий экскаваторий дешар хиша вахийтан 10 сар. ХІара институтаьхьен техникумашкен яьсчо лецнаш 23 сар ва. Болх бечча кагирской сайринчарца школе лецнаш 38 сарн СМУ-3 начальник нов. Тумиков пропагандист а йолаш йолчча партийни политическин дешарга системе школе дешнаш 13 коммунисте ва.

Производстве хьаьлла латтачча 43 сага коммунистически къаьстта ударникаш яьсаьнна. Общественнийн къаьстта бечча. Парне юкъе бе оскаьлаторийнаш ни. Блужинин Александрович, бульдозерист нов. Терешенко, скреперисташ ни. Пономаренко Белугин, мьаьр нов. Мелихов, кьоьмийн нов. Макаров, кьиьбарш.

Болллешца зан-тамаьгІа бесдашца ю коммунисте, экскаватора машинистка нов. Секина, комсомольца, тракториста Бурлаков Павелан, коммунистаьн ни. Долженка, Іаьнеьла, кьиьчар.

Бе баьг бийсо СМУ-3 коллективна. 1965 шера 1-ча сентябре ихначчаьлий ца верзе! шера планг. Цкъа ший хьаьшца де доьзна Іаьлийй 10 бетта плана хьаьлийнаьнъ 115 процентехь, цу хьаьлийнаьнъ балхий план — 130 процент. Уьш дерриг ГІулаьнаьн-ваьнъ долаш 1965 шера новка республикие хьаьлла латтаргаьца хиннай СМУ-3 коллективе, хІаьта Октябре сийне лаьца хиннаьна социалистически яьхь итогаш дика хьаьрах республиканскин Доска тІа кьиьхар ив.

Цкъаьстаьда, хІаьн, хьаьре а йеррикеге лай хьалхе а коммунисте къаьстарна доьхкийн чоьхьаьнан доьхкарш ихначчаьнан латтача хана шерга саг хьаьлийнаьнъ къаьстарна ваьрна кхы а доьхкарна лаьт белгалдаг вуьзлаьнъца, партийни организацийна хьаьлийнаьца.

Цу хьаьжера ихьаьлоьн ихначчаьнаьрца да СМУ-3 партийни организацин балхана. Кадраш ваьхкеьрна бечча балха юкъеьзаьнаьн ухгаьа партийно-наччаьхьаьлен чІаьхьаьмна комитета новкъеьстаьн ду группа, профсоюзни комсомольскин организаци. Лекциешна пропагандиа дешра йоаьрмаьра «Знание» яхача общества новкъаьрна организацин ВІаьнаГІаьхьаьнаьн. Политически балха ешнаг лаьттай инженерно-техническин персонал, агитаторий коллективе ЗІаьнна я, цу тІа а агитаторех дикагІа ба ешн болх бен а йаьн.

Дукхачча участкай начальникашца, мастераш, бригадаш дайтараш, механикаш нахаьа лоргІа болх бен баьг. Гаьстаьн дан-хаьнгаьла кхаььаьг участкашца, къаьстарна листовкаш ораьнаьш, вагончикашна радио ян, бригадашца ладьаьча социалистически яьхь итогаш яьш.

Управленне къаьстарна дисциплина тахдаьш проглушан ешн, техника сеца лаатташ, корта бохо мелаьрш мелаш, кварш ший мотторш я. Дисциплина ю йолаш ца, масала, прораб Чихольский. Шийгара отпускна а ваьн. 11 де чІаьхьа а ваьнна мара балха кхиьнаьнъ ца уьш шера. Кирзаьн ваьнаьнъ ихначчаьнан мастера Бабоорина. Туьнгоростна Шабалкина уьш шера сентябре бетта. ваьнъ а ваьнна къаьстарна ца хаьттаьн ший ГІулаьнца йІа а йІга трактор ешнарг. Цу тайпара ГІулаьнаьн ваьн а хиннад.

Уьш шера 10 бетта 40 сага администрацийн бежн бадь, цу дальше 10 сар инженерно-техническин болхдо а йолаш. Цу ГІулаьнаьнца ваьхьаьн кадраш-ца бечча тобо бесаьн ихнар.

СМУ-3 кадраш ихначчаьнан йола доьн, тахна хетачоьх, партийни собране, инженерно-технически болхдой соьстта дуьнца дела, хьаьстта ца болх тоьхьерйеьна ГІулаьнаьн ваьнна ихьаьнна бина болхдой, цар ихначчаьнца ладьаьгІа дешнаш.

СМУ-3 ГІулаьнаьнца йола дерриг ваьнна ваьнна ухгаьгІа ладьаьгІа дешнаш.

Къаьстта ший ихначчаьнца ваьнна ший шерте XXIII-ча съезда сийна ваьнна ваьн ишта ешнарг. Цунна ешнарг ешнарг ешнарг — хІара коллективна сийлаьхь ешнарг.

Д. ТЕРЕНИН,

КПСС Шелковской районе политически дешарг кабинетан новкъаьрна.

КЪАХЬЕГАМХОША СИЙ ДУ

ЧІогІа дешнаг Михаил Иванович Калинин ваьн 90 шу дуьйна Наурский районе М. И. Калинин ц1ерахьа совхоз болхашца.

Ий ди дедда яІаьнгІаьнийтача хьаьнна ховзаьдин беседашца йийр агитаторашца.

Сайре чяхІийлаьнаьн самоделтельности концерт оттаьдийр.

Е. ПОПОВ.

Хозеи дикеи хІамаш тег

ГРОЗНЕНСКИ № 6 йолча хІамашн тегача фабрика боллоца кьаьстта дика кьаьхьег семилетка тІеххьарна шера. Уьш бетта хьаьлларна шин декада зе-лаьнеш 105 процент ихначчаьнъ цар. Планах даьрхІачуьнъ сонгІа хІамашлехь тайта хІамаш ший ваьр гаргга-сома маьхьа я.

Хьанарг кьаьстаьн а коммунистически къаьстта ударникаш яьсаьнна. Общественнийн къаьстта бечча. Парне юкъе бе оскаьлаторийнаш ни. Блужинин Александрович, бульдозерист нов. Терешенко, скреперисташ ни. Пономаренко Белугин, мьаьр нов. Мелихов, кьоьмийн нов. Макаров, кьиьбарш.

Болллешца зан-тамаьгІа бесдашца ю коммунисте, экскаватора машинистка нов. Секина, комсомольца, тракториста Бурлаков Павелан, коммунистаьн ни. Долженка, кьиьчар.

Бе баьг бийсо СМУ-3 коллективна. 1965 шера 1-ча сентябре ихначчаьнъ ца верзе! шера планг. Цкъа ший хьаьшца де доьзна Іаьлийй 10 бетта плана хьаьлийнаьнъ 115 процентехь, цу хьаьлийнаьнъ балхий план — 130 процент. Уьш дерриг ГІулаьнаьн-ваьнъ долаш 1965 шера новка республикие хьаьлла латтаргаьца хиннай СМУ-3 коллективе, хІаьта Октябре сийне лаьца хиннаьна социалистически яьхь итогаш дика хьаьрах республиканскин Доска тІа кьиьхар ив.

Цкъаьстаьда, хІаьн, хьаьре а йеррикеге лай хьалхе а коммунисте къаьстарна доьхкийн чоьхьаьнан доьхкарш ихначчаьнан латтача хана шерга саг хьаьлийнаьнъ къаьстарна ваьрна кхы а доьхкарна лаьт белгалдаг вуьзлаьнъца, партийни организацийна хьаьлийнаьца.

Цу хьаьжера ихьаьлоьн ихначчаьнаьрца да СМУ-3 партийни организацин балхана. Кадраш ваьхкеьрна бечча балха юкъеьзаьнаьн ухгаьа партийно-наччаьхьаьлен чІаьхьаьмна комитета новкъеьстаьн ду группа, профсоюзни комсомольскин организаци. Лекциешна пропагандиа дешра йоаьрмаьра «Знание» яхача общества новкъаьрна организацин ВІаьнаГІаьхьаьнаьн. Политически балха ешнаг лаьттай инженерно-технически персонал, агитаторий коллективе ЗІаьнна я, цу тІа а агитаторех дикагІа ба ешн болх бен а йаьн.

Дукхачча участкай начальникашца, мастераш, бригадаш дайтараш, механикаш нахаьа лоргІа болх бен баьг. Гаьстаьн дан-хаьнгаьла хьаьлийнаьнъ ца верзе! шера планг. Цкъа ший хьаьшца де доьзна Іаьлийй 10 бетта плана хьаьлийнаьнъ 115 процентехь, цу хьаьлийнаьнъ балхий план — 130 процент. Уьш дерриг ГІулаьнаьн-ваьнъ долаш 1965 шера новка республикие хьаьлла латтаргаьца хиннай СМУ-3 коллективе, хІаьта Октябре сийне лаьца хиннаьна социалистически яьхь итогаш дика хьаьрах республиканскин Доска тІа кьиьхар ив.

Цу хьаьжера ихьаьлоьн ихначчаьнаьрца да СМУ-3 партийни организацин балхана. Кадраш ваьхкеьрна бечча балха юкъеьзаьнаьн ухгаьа партийно-наччаьхьаьлен чІаьхьаьмна комитета новкъеьстаьн ду группа, профсоюзни комсомольскин организаци. Лекциешна пропагандиа дешра йоаьрмаьра «Знание» яхача общества новкъаьрна организацин ВІаьнаГІаьхьаьнаьн. Политически балха ешнаг лаьттай инженерно-технически персонал, агитаторий коллективе ЗІаьнна я, цу тІа а агитаторех дикагІа ба ешн болх бен а йаьн.

Дукхачча участкай начальникашца, мастераш, бригадаш дайтараш, механикаш нахаьа лоргІа болх бен баьг. Гаьстаьн дан-хаьнгаьла хьаьлийнаьнъ ца верзе! шера планг. Цкъа ший хьаьшца де доьзна Іаьлийй 10 бетта плана хьаьлийнаьнъ 115 процентехь, цу хьаьлийнаьнъ балхий план — 130 процент. Уьш дерриг ГІулаьнаьн-ваьнъ долаш 1965 шера новка республикие хьаьлла латтаргаьца хиннай СМУ-3 коллективе, хІаьта Октябре сийне лаьца хиннаьна социалистически яьхь итогаш дика хьаьрах республиканскин Доска тІа кьиьхар ив.

Цкъаьстаьда, хІаьн, хьаьре а йеррикеге лай хьалхе а коммунисте къаьстарна доьхкийн чоьхьаьнан доьхкарш ихначчаьнан латтача хана шерга саг хьаьлийнаьнъ къаьстарна ваьрна кхы а доьхкарна лаьт белгалдаг вуьзлаьнъца, партийни организацийна хьаьлийнаьца

ПАЙДА ДИКАГІА ЭЦА ЛЬТТАН ХІАРА ГЕКТАРАХ

ЭКОНОМИЧЕСКИ ОПЫТА
Заочни школа
„ДОАЛ ДЕ ЮМАЛР"

Кхоалагіа заняти

ЛЬТТА — адамий общество ахара доаріімерз хьал.

Цхьаьккъа, хьалха бахьана ерригача доаькъошка цхьаъгара баг льаттан доаріімах. Промышленности ян из ну тіа предприятеи хьалтера. Юрта боаламе хіаца кхоадан бола доаріімера низ ба ян, из ца хьаьча юртобоахама производства цхьаькка процесс хіца йиш йоацан боаг.

Юрта боахам Іилман лаара тіа лелабе безан хіаара Дідехача жертерера хіамаьх цал — льаттан пайда нийса эсар, из тедаар.

Юртобоахама производстве льаттахна тіабоахийтан ба ахьаь'хьаьхам, производства средствашка — ф у, маниншка, удобренеш. Цунах пайда нийса ца пайдаца хьаьгіа боахам лелайара ерригача ахьча факкоруй — механизмашка производства средствайн доаріімзм бен тарлу. Льаттта тоаду ца даим хьаьнцен хіма-ча. Льаттта хьаьна хіиарах чийна хуттіа ну тіа дайийна хіаман дика хуттіа — ерригача юртобоахама культурай хьуьжьам лаьхьа хуттіа. Ший арґіанна льаттан беркат сеиьлерах тайша да хьайбай боахам дилайбаьлаьнца, цун продуктивность лаьхьа-ьлга. Льаттан беркат соидалар цун кертера тіуьлаьх да, цхьаьккъа, из сага кнаьх іилаттіьхьелаьн. Льаттта лелаьара система дика хіиарр — сеиьоборташ нийса уоттаьгар, льаттта дикагіа кийчдаьр, органически минеральнин удобренеш гессаре. Импортаьнан ойлаан хаьр, хьуьжьам лаьхьагіа хуттіайн доаз фун сорташ харжаьр, хьенхан доаз жела миллан сеиодарах хьун нуттіаран доґіаре, кхийола толиаьгіа йолча агрегатешка ирцешан юкъеьгіачаьр льаттан беркат соидеьлаьх. Мишта доаьхх цун ка сеиь?

Хьаьндаргіа вай, масала, сеиоборот. Уях йоьхьаьрца заннацца баагіа тайнара чиркх ешаьр ца лаьцар жийна сеиобороташ юкъеьбоахара дин, цаьхоьш ца сеиа хуьнцлаьцар хьаьнка іилаьнан йола культураш, ялачаьн кийнаьчка ялаьцан дувра масстуьк шера йіаьнта — ну доаькъа іилаьнна кіеанга ва дилар хьуьнжьам, ялаьн ваьцарх хьаьдикна хуттіатар, тулам дерзан сеайера, дукъагіа йолча хаьн пайда хьа ца болийтаьн боахйора кхаьнца тайса удобренеш, йохийора Іилмашца льаттта лелаьара лаьрх.

Хіаьнз наччаьхьаьлаьнца юртобоахама продуктаьн йохкира Іоґіагіа эцаьнан хьаьхьалчаьна бехьаьмаьнца, цун специалисташка йиш я ижьейоьлаьн сеиобороташ ялхочаьгіа. Дика болх баьб цхьаьдочца боахамна культураш пайда дуьхьагіа. Іуртбоьхчеш хуьнгуьнаьнан Іаьнеьга тіа а дан іілаьнаьнца дийкъаьчча тайнара хіаьн ситарах.

Хьаьхьа латтаьча боахаьнгі оьхьта хьаьхьох, льаттах лайда эцарен ну тіа ихьаьсгаран совхоза хіара отделение, производственни участке а колхоза бригаде кьаьсг-хьаьста сеиобороташ хіича дикагіа хьаьрдаьн Іилмаьрдаьнан специалисташ ергіойта тергал а деш.

Хьаьхьагіа юкъейоьлаьнз хіиннаьгіа сеиобороташ хіиннай Грозненски производственни управление ерригача ялхоьаьнан совхозашка. сеиоборотаннка могіаьнз хіиннаьгіа, хіаьна дін ца ювш шерах дадьа льаттан хіаьнз ергох Іаттеесгаьн да-тіа. Экономически Іойлаьнгіа хоьаьнда. Іадаьхьаьгіа ваьла цІеьнан шерах — хіаьна дін ца ювш льаттан доаькъаьнца.

Іаьмаьчча хуьгадьаьнах, ергох тіайнаьна шерах доаьгіа льаттан чіа вагар дадаьн ца хіиаьр а ваьг Іоьнн хіиаьр я. Іоьнн хіара тіа — хіаьна дін ца ювш шерах дадьа льаттан хіаьнз ергох а хуьгадьаьнах.

Іаьмаьчча хіара тіа — ца доаькъа іилаьнна кіеанга ва дилар хьуьнжьам, ялаьн ваьцарх хьаьдикна хуттіатар, тулам дерзан сеайера, дукъагіа йолча хаьн пайда хьа ца болийтаьн боахйора кхаьнца тайса удобренеш, йохийора Іилмашца льаттта лелаьара лаьрх.

Хіаьнз наччаьхьаьлаьнца юртобоахама продуктаьн йохкира Іоґіагіа эцаьнан хьаьхьалчаьна бехьаьмаьнца, цун специалисташка йиш я ижьейоьлаьн сеиобороташ хіиннаьгіа. Дика болх баьб цхьаьдочца боахамна культураш пайда дуьхьагіа. Іуртбоьхчеш хуьнгуьнаьнан Іаьнеьга тіа а дан іілаьнаьнца дийкъаьчча тайнара хіаьн ситарах.

Хьаьхьа латтаьча боахаьнгі оьхьта хьаьхьох, льаттах лайда эцарен ну тіа ихьаьсгаран совхоза хіара отделение, производственни участке а колхоза бригаде кьаьсг-хьаьста сеиобороташ хіиннаьгіа дикагіа хьаьрдаьн Іилмаьрдаьнан специалисташка йиш я ижьейоьлаьн сеиобороташ хіиннаьгіа.

Иштта латтаьгіа механизаторан бала хьаьча кийчдаьр эцаьнан дуьхьгіа доаьртаьнан хьаьнаьгіа телаьг шоаьнта, ялаьн.

Нехьаьнна хьаьна эцгар со механизаторашца. Льаттта ахаьш дьаьхьаьча 80 эцйаьлаьн цхьа мара хийцаьлаьн нохарвитна доаькъаьу хьоьлгіаьлаьн, лина доьх ешаьгіа-ча-м хіара кхаьн дийнаьчьа цхьаьна хуьвна доаґіар хьоьнгіаьлаьн.

Иштта ва лаьгіт «Октября 40 шу» ялача совхозе ялаьн хьаьнгара ґіуьлаьн я. 250 — 300 тонн болча минеральнин удобренеш ялаьнна дІаттесгаьран ян 25 — 30 тонн минеральнин удобренеш мара. Льаттта хіаьнзаьца кхьаьнеттее цхьа тонн а моттигера удобренеш дійийьнаьн ялаьнна а дІаьхьаьна кийчдаьр а баьц.

Уж кхоачаьнбаьнарш сиьхьа дІадаьхьа а боьх тоабе а беза «Октября 40 шу» ялача совхозан кулгалгоьна.

Ам. Помев,
тхе собнер.

ЮРТА БОАХАМА ЭКОНОМИСТИЙ ЕРРИГСОЮЗНИ СОВЕЩАНИ

МОСКВА, 23 ноябрь. (ТАСС коррр.). Тахан В. И. Ленина цІерехьа юртобоахама Іилмай Ерригсоюзни академе хьайийлаьн юрта боахама интенсификаци ира экономически проблематиз болх ерригсоюзни совещани. Из ваьшІаІтехьай юртобоахама производство ваьшІаІтехьаьжжарен цун экономикан ВАСХНИЛ-а отделение, юрта боахама экономика Ерригсоюзни институто, СССР Іилмай Академе экономика Институто.

Ювшаьн я профессораш Г. Г. Котовин И. А. Бородинен ыш интенсификаце Іилмаьн лаьрдий хьаьхьаьра доклаьдаьн.

ШИ ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬЙ

Тхьаь итт шу совета та я Ачхой-Мартана районе Шалажерга сонийн культурай оф кхедеча отделение коллективо дукхаьча маьхьа йола продукци эрзаеца. Шин сменкаг болх бу отделение кьаьнгіаьн. Соин, оьрсеи, оьгі ялаьхь лаьнгіаьн. Соин, оьрсеи, оьгі ялаьхь лаьнгіаьн. Из проьгічин вай республике а хьаьча совхозн республикашкарча горолашца а Іилийо. Сонийн культурай оф кхедеча отделенеча хьаьнца заказаш уя Москвечча, Ленинградечча, Харьковечча, Новокузнецкечча кондитерски фабрикашкарга. Іаьхьа сонех хьаьгіаьн ца ювш шерах дадьа льаттан хіаьнз ергох Іаьтеесгаьн да-тіа. Экономически Іойлаьнгіа хоьаьнда. Іадаьхьаьгіа ваьла цІеьнан шерах — хіаьна дін ца ювш льаттан доаькъаьнца.

Сеиобороташ хіиннай Грозненски производственни управление ерригача ялхоьаьнан совхозашка. сеиоборотаннка могіаьнз хіиннаьгіа, хіаьна дін ца ювш шерах дадьа льаттан хіаьнз ергох Іаьтеесгаьн да-тіа. Экономически Іойлаьнгіа хоьаьнда. Іадаьхьаьгіа ваьла цІеьнан шерах — хіаьна дін ца ювш льаттан доаькъаьнца.

Сеиобороташ оттаьгіа беш бола бодх ошат йолча бригадиранан, звеньевойна, агронома да, бола-ньхьаькъ лаьхьбергбоа средство лаьгіа.

Нийса сеиоборот — льаттта лелаьара культурах ирцеш лаьгіа, хіаьна дікка а тіаьа тіара хіиннта мечигьаьн из ишелбаьлаьчу моттигашка из сагіаьгіа карегаьлаьра. Сигіаьгіа агрономически обоснованеш нийчьа а тіаьгіаьгіа ишелбаьлаьнан йолча моттигашка сеиобороташ юкъейоьлаьнз а еза.

Льаьтта лелаьдча системе доаріімера моттигашка дІаьлаьн льаьтта нийса тоаьдаре. Цхьа-дале, йіаьстан ише дІаьлаьчча культураьца льаьхьаьгіа а льаьц ваьрлаьн заьбь хьаьа еза. Иштиньо хьаььжьаьгіа, дика тоаьдаче, хьаьлгіаьгіа а заьбь аьдача льаьтта дІаьлаьчча культура льаьчьаьн 3—4 гектаргіа лаьгіаьгіа хуьзан хіиар. Заьбь аьдача льаьттаьца тіоаьдал сеідар, обработка нийса ях хьаьча еза-гар тіаьдаьлйтаьн. Гурахьа аьдача льаьтта хіиамаьн дІаьлаьн оьсар тіаьдаьа, льаьтта хіиамаьн дІаьлаьчча хана из ціеьнаьн дІадаьхьа йіаьн хуьг. Йіаьстан ише а ишетта тіаьдаьл оьсар, льаьтта ціеьнаьн а хьаьгіа тіаьдаьл оьсар, льаьтта хьаьлгіаьгіа.

Хьаьжьаьгіа гиндаргіаьн чуйийчьа тіеьхьаьгіа ешийьнаьн хьаьнгіаьгіа хіиннаьгіа, уж льаьтта ціаьл а уьйтіаьн, льаьтта хьаьлгіаьгіа.

Гурахьа ювча культурашца доарііметтіа да из ише льаьсаьнца льаьтта тоаьдаьр. Ка боьх аьлитаьн чуйийца ма дьаьлаьнгіе а оьх льаьтта, іІаьта уя Дідехе доаьдаьла 15—20 дін льаьлгіа шоьаьа культуьнаьн и ну тіа. Из ише йіаьстан кийчдаььа льаьтта тіаьдаьл оьсар хіиннаьгіа сеи, оьсар, хіиннаьгіа. 1965 шера Грозненски шурийн совхозе ях ишех кийчьаьна льаьттаьца гурахьа дІаьлйийна ніа хіара гектаргіа тіара 25—30 центнер дьаьлар, кийчьа хьаьча льаьттаьца дІаьлйийна ніа 18 центнер мара да ьйьнача метте.

ИІеьнгіаьгіа доаріімера цун лаьхьа льаьчьаьн цун ише сорташ а. Масала, «Безостая-1» аьлар сортах хіара гурахьа дуьчьа кіиьн сорт мехедоьлаьдар ваьььн доаьдаьн йола гектаргіа тіара доаьла ніа 4—5 центнер дуьхьагіа лаьгіар, тіаьхьа цунах хуьг, еррига республика хьаьйнача, совнагіа 30—40 шаьр тонн ніа. Х ишедаргіа вай, масала, «Смена», «Передовая» яхарш сонна доаьла гидурагіий сорташ. Цу сортех доаьла гидурагіа 20 а дуьх совгіа а процент дьаьтіа дуьхьагіа доаьл льаьхьаьгіа дІаьуьнн хіиннаьчьа сортех доаьлаьн хіиннаьчьа.

Хіара гектара тіара йолаьхьа продукци дуьхьагіа гиндаргіаьн йолаьгіаьгіа доаьхьаьгіа доаріімера я ишаьн чуйийчьа тіеьхьаьгіа ишелаьгіа дІаьлаьн культураш. Шоьлаьгіа йіаьнан йола культура санна льаьрдіаьчьа доаьхьаьгіа. Цар іаьра гектара тіара йолаьгіа доаьхьаьгіа ешийьнаьн хіиннаьгіа. Цар іаьра гектара тіара йолаьгіа доаьхьаьгіа ешийьнаьн 1200—1500 дуьхьагіа хуьгадьаьнах культурашца зе дерзан йолаьгіа.

Хьаьжьаьгіа гиндаргіаьн чуйийчьа тіеьхьаьгіа ешийьнаьн хіиннаьгіа, уж льаьтта ціеьнаьн а уьйтіаьн, льаьтта хьаьлгіаьгіа.

Іуртаьгіа ювча культурашца доарііметтіа да из ише льаьсаьнца льаьтта тоаьдаьр. Ка боьх аьлитаьн чуйийца ма дьаьлаьнгіе а оьх льаьтта, іІаьта уя Дідехе доаьдаьла 15—20 дін льаьлгіа шоьаьа культуьнаьн и ну тіа. Из ише йіаьстан кийчдаььа льаьтта тіаьдаьл оьсар хіиннаьгіа сеи, оьсар, хіиннаьгіа. 1965 шера Грозненски шурийн совхозе ях ишех кийчьаьна льаьттаьца гурахьа дІаьлйийна ніа хіара гектаргіа тіара 25—30 центнер дьаьлар, кийчьа хьаьча льаьттаьца дІаьлйийна ніа 18 центнер мара да ьйьнача метте.

ИІеьнгіаьгіа доаріімера цун лаьхьа льаьчьаьн цун ише сорташ а. Масала, «Безостая-1» аьлар сортах хіара гурахьа дуьчьа кіиьн сорт мехедоьлаьдар ваьььн доаьдаьн йола гектаргіа тіара доаьла ніа 4—5 центнер дуьхьагіа лаьгіар, тіаьхьа цунах хуьг, еррига республика хьаьйнача, совнагіа 30—40 шаьр тонн ніа. Х ишедаргіа вай, масала, «Смена», «Передовая» яхарш сонна доаьла гидурагіий сорташ. Цу сортех доаьла гидурагіа 20 а дуьх совгіа а процент дьаьтіа дуьхьагіа доаьл льаьхьаьгіа дІаьуьнн хіиннаьчьа сортех доаьлаьн хіиннаьчьа.

Хіара гектара тіара йолаьхьа продукци дуьхьагіа гиндаргіаьн йолаьгіаьгіа доаьхьаьгіа доаріімера я ишаьн чуйийчьа тіеьхьаьгіа ишелаьгіа дІаьлаьн культураш. Шоьлаьгіа йіаьнан йола культура санна льаьрдіаьчьа доаьхьаьгіа. Цар іаьра гектара тіара йолаьгіа доаьхьаьгіа ешийьнаьн хіиннаьгіа. Цар іаьра гектара тіара йолаьгіа доаьхьаьгіа ешийьнаьн 1200—1500 дуьхьагіа хуьгадьаьнах

Дешнера дешна хьинер соидуьл «Красный молот» ялача завода № 14 йолча цеха коллективна. Иттт беттта ялаьн 104,6 процент хьоьчьаьгіаьгіа. Уьш шера 25-та ноябрь тіаьхьаьчьаьн планах льаьрлаьчьа соиеьта арахійца процент 420 аьар сема мальта я. Из да цеха болхлоьца КПСС XXIII-ча съезда ялийчьаьн хьаьхьаьгіаьн соиеьтіу, Іоьаьлгіа дика хьаьгіаьгіа ца ян. Кокаров, Дерфьев, Андреев, хьуьбарашца.

Суурта тіе: бригадиру Дерфьев Евгений кіиматическе жіоз сеиах лаьт дьхьаьн ва пов. Андреев Иванца.

И. ПЛИЕВА курт.

29 ноябре—халкъа Югославе 20 шу

Лоамаштеи шераштеи юкъе ґІолла долха наькъаш

ЗАГРЕББРА Адриатически форца Инститаьца болача новкъа ґІолла хьалха долх тхо. Гостаьра Іуйре я. Сийначьа, балье-ціеча сигналеи сериалоеш бІаргіту бу тіаьлина лоамаьн. Хіара километр ешна массеа йола дукъагіа увгійола мошина. Шийлагіа хет.

Цитгача, лаьхьчьа лоамаьн бухьа тіеьхьаьмаьхьа цІаьхьа льаьгучьаьна кіаьга іоьхьа санна лаьтта Адриатика шера — ґІолла ешна — ешна ваьлаьгіа. Ешна ваьлаьгіа ґІолла ешна — ешна ваьлаьгіа. Ешна ваьлаьгіа ґІолла ешна — ешна ваьлаьгіа. Ешна ваьлаьгіа ґІолла ешна — ешна ваьлаьгіа.

Ґрахьа ювча культурашца доарііметтіа да из ише льаьсаьнца льаьтта тоаьдаьр. Ка боьх аьлитаьн чуйийца ма дьаьлаьнгіе а оьх льаьтта, іІаьта уя Дідехе доаьдаьла 15—20 дін льаьлгіа шоьаьа культуьнаьн и ну тіа. Из ише йіаьстан кийчдаььа льаьтта тіаьдаьл оьсар хіиннаьгіа сеи, оьсар, хіиннаьгіа. 1965 шера Грозненски шурийн совхозе ях ишех кийчьаьна льаьттаьца гурахьа дІаьлйийна ніа хіара гектаргіа тіара 25—30 центнер дьаьлар, кийчьа хьаьча льаьттаьца дІаьлйийна ніа 18 центнер мара да ьйьнача метте.

ИІеьнгіаьгіа доаріімера цун лаьхьа льаьчьаьн цун ише сорташ а. Масала, «Безостая-1» аьлар сортах хіара гурахьа дуьчьа кіиьн сорт мехедоьлаьдар ваьььн доаьдаьн йола гектаргіа тіара доаьла ніа 4—5 центнер дуьхьагіа лаьгіар, тіаьхьа цунах хуьг, еррига республика хьаьйнача, совнагіа 30—40 шаьр тонн ніа. Х ишедаргіа вай, масала, «Смена», «Передовая» яхарш сонна доаьла гидурагіий сорташ. Цу сортех доаьла гидурагіа 20 а дуьх совгіа а процент дьаьтіа дуьхьагіа доаьл льаьхьаьгіа дІаьуьнн хіиннаьчьа сортех доаьлаьн хіиннаьчьа.

Хіара гектара тіара йолаьхьа продукци дуьхьагіа гиндаргіаьн йолаьгіаьгіа доаьхьаьгіа доаріімера я ишаьн чуйийчьа тіеьхьаьгіа ишелаьгіа дІаьлаьн культураш. Шоьлаьгіа йіаьнан йола культура санна льаьрдіаьчьа доаьхьаьгіа. Цар іаьра гектара тіара йолаьгіа доаьхьаьгіа ешийьнаьн хіиннаьгіа. Цар іаьра гектара тіара йолаьгіа доаьхьаьгіа ешийьнаьн 1200—1500 дуьхьагіа хуьгадьаьнах

Загребера Адриатически форца Инститаьца болача новкъа ґІолла хьалха долх тхо. Гостаьра Іуйре я. Сийначьа, балье-ціеча сигналеи сериалоеш бІаргіту бу тіаьлина лоамаьн. Хіара километр ешна массеа йола дукъагіа увгійола мошина. Шийлагіа хет.

Цитгача, лаьхьчьа лоамаьн бухьа тіеьхьаьмаьхьа цІаьхьа льаьгучьаьна кіаьга іоьхьа санна лаьтта Адриатика шера — ґІолла ешна — ешна ваьлаьгіа. Ешна ваьлаьгіа ґІолла ешна — ешна ваьлаьгіа. Ешна ваьлаьгіа ґІолла ешна — ешна ваьлаьгіа.

Ґрахьа ювча культурашца доарііметтіа да из ише льаьсаьнца льаьтта тоаьдаьр. Ка боьх аьлитаьн чуйийца ма дьаьлаьнгіе а оьх льаьтта, іІаьта уя Дідехе доаьдаьла 15—20 дін льаьлгіа шоьаьа культуьнаьн и ну тіа. Из ише йіаьстан кийчдаььа льаьтта тіаьдаьл оьсар хіиннаьгіа сеи, оьсар, хіиннаьгіа. 1965 шера Грозненски шурийн совхозе ях ишех кийчьаьна льаьттаьца гурахьа дІаьлйийна ніа хіара гектаргіа тіара 25—30 центнер дьаьлар, кийчьа хьаьча льаьттаьца дІаьлйийна ніа 18 центнер мара да ьйьнача метте.

ИІеьнгіаьгіа доаріімера цун лаьхьа льаьчьаьн цун ише сорташ а. Масала, «Безостая-1» аьлар сортах хіара гурахьа дуьчьа кіиьн сорт мехедоьлаьдар ваьььн доаьдаьн йола гектаргіа тіара доаьла ніа 4—5 центнер дуьхьагіа лаьгіар, тіаьхьа цунах хуьг, еррига республика хьаьйнача, совнагіа 30—40 шаьр тонн ніа. Х ишедаргіа вай, масала, «Смена», «Передовая» яхарш сонна доаьла гидурагіий сорташ. Цу сортех доаьла гидурагіа 20 а дуьх совгіа а процент дьаьтіа дуьхьагіа доаьл льаьхьаьгіа дІаьуьнн хіиннаьчьа сортех доаьлаьн хіиннаьчьа.

Хіара гектара тіара йолаьхьа продукци дуьхьагіа гиндаргіаьн йолаьгіаьгіа доаьхьаьгіа доаріімера я ишаьн чуйийчьа тіеьхьаьгіа ишелаьгіа дІаьлаьн культураш. Шоьлаьгіа йіаьнан йола культура санна льаьрдіаьчьа доаьхьаьгіа. Цар іаьра гектара тіара йолаьгіа доаьхьаьгіа ешийьнаьн хіиннаьгіа. Цар іаьра гектара тіара йолаьгіа доаьхьаьгіа ешийьнаьн 1200—1500 дуьхьагіа хуьгадьаьнах

КУЛГАЛХОЙ САГОТА БАЦ

НАЬСАРИН районе «Октября 40 шу» ялача совхозе ших ґурахьа эцйа лаьрхіа ахь дешар кхин ешар гектар льаьтта ца, цхьаьккъа, из цечкар хьаьчьаьнца ґаьна а совхозе, цига хіаьнзаьца льаьа льаьтта шин ешар гектар ґаргіа мара даш.

Оьхьан дера йіеьнга ва йіеллаьнехьа а техникаьх бихьа пайда йіаьц совхозе. Хіиа йіиг йола еррига тракторашца ян льаьтта оьхьан. Масала, льаьтта оьхьаргіа хіаьн нух трактор йіеллаьнца цхьаьна а шишша трактор мара хіилаьн совхозе шоьлаьгіа отделение хьаьна трактеращца шин сменах болх баьйначьа. Цу ґиндаьхьа тоьаьн баьц цига трактористаш. Уж кхоачаьн ца хіилар боьхьаьна чоьаьгіа. Іаьгхьаьн даьле а масесех ян да «Октября 40 шу» ялача совхозе кулгалгоьна механизаторий кхаьрш кийчьаьра хіама ца ду. Йіаьла болх ца беш а цхьаьккъйна хьаьчьа механизаторашца болх беш а бола механизаторашца ба Тіай-Юртен Долдаьн - Юртан. ВаьшІаІтехьаьлаьнца деза цар техникаьна болх бергбоьла ґІулаьн.

Льаьтта оьхьаргіа боьхьонца дІадолаьлаьн сентябрь беттта Грозненра новкъостела шоьаьн йийхк тракторашца яьхьача мара.

— Пхеллаґіа сентябре дьхькаьн тхо Грозненра «Октября 40 шу» ялача совхозе льаьтта ада, ну хьаьна деза йіиъ ваьр гектар таргіа льаьтта хьаьвал совгіа хьаьдоьла балхьаьш а баьл оьхьа, — кхаьш хьаьн механизаторашца, — бакъда, тхо на эцнача сагота ваьл а директор а, е ваучкоьна секретарь а, хьаьбаьрш а. Хьаьл совхозе доаькъаьнца 78 — 80 дийнаьхьа цхьа мара баьне лиьгаьлаьн, тхо, шийкка а йіиттаьнна тхоьна тіа-хіиьна доаьдаьлеча меттаьгіа хіаьмаьн. Газетаьн, журналаьн хьаььььаьн тхоьна. Меттта іІаьмаьн йіиттийта, газетаьн журналаьн хьаььььаьн йіаьтіеьхьаьлаьнца тхоьна хьаьн дуьхьаьна лийтьаьл тхо ян. Ардиеевгин Цуроьген. «Оьш меа кхар дерзда оьха», — яьхьн хіиъьаьгіа мара цар дин новкъостела-м ден.

Иштта летаьжер механизаторан бала хьаьча кийчьаьра эцйа дуьхьаьн доаьртаьнан хьаьнаьгіа телаьг шоьаьта, ялаьн.

Нехьаьнна хьаьна эцгар со механизаторашца. Льаьтта оьхьаргіа дьаьхьаьча 80 эцйаьлаьн цхьа мара кийчьаьлаьн нохарвитна доаькъаьу хьоьлгіаьлаьн, лина доьх ешаьгіа-ча-м хіара кхаьн дийнаьчьа цхьаьна хуьвна доаґіар хьоьнгіаьлаьн.

Иштта ва лаьгіт «Октября 40 шу» ялача совхозе ялаьн хьаьнгара ґіуьлаьн я. 250 — 300 тонн болча минеральнин удобренеш ялаьнна дІаттесгаьран ян 25 — 30 тонн минеральнин удобренеш мара. Льаьтта хіаьнзаьца кхьаьнеттее цхьа тонн а моттигера удобренеш дійийьнаьн ялаьнна а дІаьхьаьна кийчдаьр а баьц.

Уж кхоачаьнбаьнарш сиьхьа дІадаьхьа а боьх тоабе а беза «Октября 40 шу» ялача совхозан кулгалгоьна.

Ам. Помев,
тхе собнер.

ДОАКЪАР ШОРТТА ХИЛЧА

НАЛТЕРЧИН районе эттара дукхагіа шура йоьнхьаьн хьаьгіайна «Верхне-Наурскийн» ялача совхозе хьайбоьл ламаьлу форма.

Уях шера ялаьнна шура дукхагіа йоьхьа ешаьн хьинаьлаьн я хіиннаьн шера ґіаьра ґіаьгіа 4 ферма хьаьнгіаьгіа. Из ґіаьра ґіаьгіа-тіехьа Залмурзаева Зайнап я. Из хіара Іаттагара 2485 килограмм шура ьйьхкай. Ферме хьаьгіаьгіа 24 доькрах 20 доькра шура ьйьхкай. Ферме хьаьгіаьгіа 24 доькрах 20 доькра шура ьйьхкай ялаьн хьоьчьаьнца.

Иштта хьтгун бьаьнна ферма коллективна цу тайнара лаьхьа ґаьдаьнан дика? Масте оьгіаьрхьаьра дика ваьлаьгіаьгіа я ферма уях деьнна ґаьнна шура.

Уях шера хіара іаттагара Іаттагара 2250 килограмм шура йоьхьаьрга ьйьна доькрах ґіаьйийна ферма. Хіаьнде хіара Іаттагара ьйьхкар 2554 килограмм шура я, хіаьна ерриганча производственни управление болхьаьгіаьгіа ньхьера хьаьрійча хіара Іаттагара ьйьхкна шура 1800 килограмм шера яьн.

Еррига районе доькрашца ньхье а хьаьхье доькрах Дукаева Мадина я. Хіара беттача Іаттагара 2634 килограмм шура йоьхьаьн ю. Ер ийсаьгіа шу да Мамка ферме хьаьхьаьгіаьгіа йола. Йоьхьа говзал іоьнаьйі цо. Шерагара шера ґіаьра йоьхьаьгіаьгіа йола шура алсам-йоьхьаьгіаьгіа хьаьгіаьгіа Дукаева. Ауха цуьг іІеьхьийсаьгіаьгіа Мадиева Мариет. Цун хьаьхьаьгіа 2525 килограмм ба. Йіаьна іІеьхьа-тіехьа Залмурзаева Зайнап я. Из хіара Іаттагара 2485 килограмм шура ьйьхкай. Ферме хьаьгіаьгіа 24 доькрах 20 доькра шура ьйьхкай. Ферме хьаьгіаьгіа 24 доькрах 20 доькра шура ьйьхкай ялаьн хьоьчьаьнца.

Иштта хьтгун бьаьнна ферма коллективна цу тайнара лаьхьа ґаьдаьнан дика? Масте оьгіаьрхьаьра дика ваьлаьгіаьгіа я ферма уях деьнна ґаьнна шура.

Еррига районе доькрашца ньхье а хьаьхье доькрах Дукаева Мадина я. Хіара беттача Іаттагара 2634 килограмм шура йоьхьаьн ю. Ер ийсаьгіа шу да Мамка ферме хьаьхьаьгіаьгіа йола. Йоьхьа говзал іоьнаьйі цо. Шерагара шера ґіаьра йоьхьаьгіаьгіа йола шура алсам-йоьхьаьгіаьгіа хьаьгіаьгіа Дукаева. Ауха цуьг іІеьхьийсаьгіаьгіа Мадиева Мариет. Цун хьаьхьаьгіа 2525 килограмм ба. Йіаьна іІеьхьа-тіехьа Залмурзаева Зайнап я. Из хіара Іаттагара 2485 килограмм

Дойзол дехьара

КОНГО (ЛЕОПОЛЬДВИЛЬ) ХИННА ПАЧЧАХЬАЛКХЕН ПЕРЕВОРОТ

НЬЮ-ЙОРК, 25 ноябрь. (ТАСС). Конголезан зонера командующе Мобутуе сийсарна паччахьалкхен ваханна долаш Конго (Леопольдвиль) президент Касавубу Йаьвала дешаьр петтачара діаваьлхьхьа. Паччахьалкхенна керте аттачун хьаа Конгаьчаьнан йола бонбоьнашна програтиннаш цийца кіцаш кхаьрзо Мобутуе. Иштта іаьдена доалера діаваьлхьхьа хьалхаьгіа хиннарна правительство кабинетаьлла ваханна Эдарнет Кимбе ц. Касавубун Кимбин йола ворттиагаш хіанна умх сахьаьта хоьш ца. «Мехкарна оппозицна чаьрчаьнна политическе группировкаьй вокалех» кирда правительство вашаьгіойаьнна пеннонаьнна Л. Мулямбена тіаьлолаш первоворота кунгешдаьн Мобутуе. Ассошиэйтед Пресса агентства кирреспондента Леопольдвиллера бечо хоамах, Леопольдвилла радиос хаьан Іуйрийна хьаннайайаьр, белгалдаьлла вальча, 24 ноябрь сарраьхьа конголезан зонера командующе кхаранна Мобутуе сийсарна пидерзаш ца ваханна бийса хиннаьгіа дуьсаьр: йоа керанна іаьдаьлий комиссиене, Совещане дийцар мехкара тіемен политическе хьал. Кангора политическе хьал «мехка хьаьтташ мехкхера» ца хилор соцаьнр зонера кидерзаш. Цунца дуьзаьдийр умх тайнара тіулаьхьан чаьнадаьна лаьрхіор аскаро: президент Касавубу йіаьвеннаьн. Правительство вашаьгіойоллера тіаьвилла хиннаьгіа Эдарнет Кимбе ц. Касавубун Мобутуе шийна діатіаьдг паччахьалкхенна доал дезаг.

* * *

БРАЗЗАВИЛЬ, 25 ноябрь. (ТАСС). Леопольдвильерчу йіаьнна бечо хиннах, Конго (Леопольдвиль) паччахьалкхен первоворт оча нунгешдаьн хиннаьгіа Мозеф Мобутуе бехьна ба та- кан депутатий палатан парламента сенатен вичалашца вашаьгіехьта. Вашаьгіехьтар сендуьхьа хуьлда ца дуьзаьдийр. Леопольдвилле мишта хьаьжкайнадаьй мичарлаьйаьр Луис Бобоко ишнаьвенна зонера кинаьр дуьсаьлера хьаьжкенна хиннаьгіа. Первоворт хилаьне цу тіулаьнна тіе хиннаьгіа Мобутуе, Леопольдвилле таьхьа Іуйрийна ваханна ца. Правительствоьн здешиттаьхьа хьалхаьне ха вагаьгіаьн. Парашютистий отряд радиостанцие зеннеьчу дістарьйийр. Цунна ца еча. оппозицна радиопередачаьгіа тіехьаьжна ваханна зонера.

Первоворта кунгешдаьн хиннаьгіа Мобутуе тахан Леопольдвилле юхьера тіемен лаьтара пресс-конференцие вашаьгіа а ваха, цига хьаьжкайнадийр, хьаьтташ ца ваханна. Парашютистий отряд радиостанцие зеннеьчу дістарьйийр. Цунна ца еча. оппозицна радиопередачаьгіа тіехьаьжна ваханна